

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2016. gada 20. septembrī*

Apelācija — Programma Kipras Republikas stabilitātes atbalstam — Eurogrupas paziņojums attiecībā uz tostarp Kipras banku sektora pārstrukturēšanu — Prasība atcelt tiesību aktu

Apvienotās lietas no C-105/15 P līdz C-109/15 P

par piecām apelācijas sūdzībām atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, kuras 2015. gada 27. februārī iesniedza

Konstantinos Mallis , ar dzīvesvietu Larnakā [*Larnaka*] (Kipra) (C-105/15 P),

Elli Konstantinou Malli , ar dzīvesvietu Larnakā (C-105/15 P),

Tameio Pronoias Prosopikou Trapezis Kyprou , ar juridisko adresi Nikosijā [*Nicosie*] (Kipra) (C-106/15 P),

Petros Chatzithoma , ar dzīvesvietu Makedonitisā [*Makedonitissa*] (Kipra) (C-107/15 P),

Elenitsa Chatzithoma , ar dzīvesvietu Makedonitisā (C-107/15 P),

Lella Chatziioannou , ar dzīvesvietu Nikosijā (C-108/15 P),

Marinos Nikolaou , ar dzīvesvietu Strovolosā [*Strovolos*] (Kipra) (C-109/15 P),

ko pārstāv *E. Efsthathiou*, *K. Efsthathiou* un *K. Liasidou*, *dikigoroī*,

apelācijas sūdzību iesniedzēji,

pārējās lietas dalībnieces –

Eiropas Komisija, ko pārstāv *J.-P. Keppenne* un *M. Konstantinidis*, pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

un

Eiropas Centrālo banka (ECB), ko pārstāv *A. Koutsoukou*, kā arī *O. Heinz* un *K. Laurinavičius*, pārstāvji, kuriem palīdz *H.-G. Kamann*, *Rechtsanwalt*,

atbildētājas pirmajā instancē.

* Tiesvedības valoda – grieķu.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietnieks A. Ticano [*A. Tizzano*], palātu priekšsēdētāji R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], Ž. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*], A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*] (referents) un D. Švābi [*D. Šváby*], tiesneši A. Ross [*A. Rosas*], E. Juhāss [*E. Juhász*], M. Bergere [*M. Berger*], A. Prehala [*A. Prechal*], E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*], K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*], M. Vilars [*M. Vilaras*] un J. Regans [*E. Regan*],

ģenerālvokāts M. Vatelē [*M. Wathelet*],

sekretārs I. Illēši [*I. Illéssy*], administrators,

nemot vērā rakstveida procesu un 2016. gada 2. februāra tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2016. gada 21. aprīļa tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Ar savām apelācijas sūdzībām *Konstantinos Mallis* un *Elli Konstantinou Malli* lietā C-105/15 P, *Tameio Pronoias Prosopikou Trapezis Kyprou* lietā C-106/15 P, *Petros Chatzithoma* un *Elenitsa Chatzithoma* lietā C-107/15 P, *Lella Chatziioannou* lietā C-108/15 P un *Marinos Nikolaou* lietā C-109/15 P lūdz attiecīgi atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2014. gada 16. oktobra rīkojumu lietā *Mallis* un *Malli*/Komisija un ECB (T-327/13, EU:T:2014:909), 2014. gada 16. oktobra rīkojumu lietā *Tameio Pronoias Prosopikou Trapezis Kyprou*/Komisija un ECB (T-328/13, EU:T:2014:906), 2014. gada 16. oktobra rīkojumu lietā *Chatzithoma*/Komisija un ECB (T-329/13, EU:T:2014:908), 2014. gada 16. oktobra rīkojumu lietā *Chatziioannou*/Komisija un ECB (T-330/13, EU:T:2014:904), kā arī 2014. gada 16. oktobra rīkojumu lietā *Nikolaou*/Komisija un ECB (T-331/13, EU:T:2014:905) (turpmāk tekstā kopā – “pārsūdzētie rīkojumi”), ar kuriem Vispārējā tiesa noraidīja viņu prasības atcelt Eurogrupas 2013. gada 25. marta paziņojumu attiecībā uz tostarp Kipras banku sektora pārstrukturēšanu (turpmāk tekstā – “strīdīgais paziņojums”).

Atbilstošās tiesību normas

ESM līgums

- 2 2012. gada 2. februārī Briselē (Beļģija) tika noslēgts Līgums par Eiropas Stabilitātes mehānisma dibināšanu starp Beļģijas Karalisti, Vācijas Federatīvo Republiku, Igaunijas Republiku, Īriju, Grieķijas Republiku, Spānijas Karalisti, Francijas Republiku, Itālijas Republiku, Kipras Republiku, Luksemburgas Lielhercogisti, Maltu, Nīderlandes Karalisti, Austrijas Republiku, Portugāles Republiku, Slovēnijas Republiku, Slovākijas Republiku un Somijas Republiku (turpmāk tekstā – “ESM līgums”). Šis līgums stājās spēkā 2012. gada 27. septembrī.
- 3 ESM līguma preambulas 1. apsvērumš ir formulēts šādi:

“2010. gada 17. decembrī Eiropas Padome [Eiropadome] vienojās par nepieciešamību eurozonas dalībvalstīm nodibināt pastāvīgu stabilitātes mehānismu. Eiropas Stabilitātes mehānisms (ESM) pārņems uzdevumus, ko pašreiz izpilda Eiropas Finanšu stabilitātes instruments (“EFSI”) un Eiropas Finanšu stabilizēšanas mehānisms (“EFSM”), sniedzot finansiālu palīdzību, kur tāda ir nepieciešama, eurozonas dalībvalstīm.”

4 Saskaņā ar minētā līguma 1. un 2. pantu un 32. panta 2. punktu līgumslēdzējas puses, proti, dalībvalstis, kuru naudas vienība ir euro, savā starpā nodibina starptautisku finanšu institūciju, proti, ESM, kurai ir tiesībspēja.

5 Šī līguma 3. pantā tā mērķis ir izklāstīts šādi:

“ESM mērķis ir mobilizēt finansēšanu un sniegt stabilitātes atbalstu, ievērojot stingrus nosacījumus atbilstīgi izvēlētajam finansiālās palīdzības instrumentam, to ESM dalībnieču labā, kas piedzīvo smagas finanšu problēmas vai kam tādas draud, lai nepieciešamības gadījumā aizsargātu visas eurozonas un tās dalībvalstu finansiālo stabilitāti. Šajā nolūkā ESM ir tiesības sagādāt līdzekļus, izlaižot finanšu instrumentus vai slēdzot finanšu vai citus nolīgumus vai vienošanās ar ESM dalībniecēm, finanšu iestādēm vai citām trešām personām.”

6 ESM līguma 4. panta 1. un 3. punktā un 4. punkta pirmajā daļā ir paredzēts:

“1. ESM ir Valde un Direktoru padome, kā arī rīkotājdirektors un pārējais speciālais personāls, kādu var uzskatīt par nepieciešamu.

[..]

3. Pieņemot lēmumu savstarpēji vienojoties, nepieciešama balsojošo dalībnieku vienprātība. Atturēšanās no balsošanas nekavē lēmuma pieņemšanu, savstarpēji vienojoties.

4. Atkāpjoties no 3. punkta, ārkārtas balsošanas procedūru lieto gadījumos, kad gan Eiropas Komisija, gan [Eiropas Centrālā banka (ECB)] secina, ka steidzama lēmuma nepieņemšana par finansiālās palīdzības piešķiršanu vai ieviešanu, kā noteikts 13. līdz 18. pantā, apdraudētu eurozonas ekonomisko un finansiālo ilgtspējību. [..]”

7 Minētā līguma 12. pantā ir definēti principi, kuriem ir pakļauts stabilitātes atbalsts, un tā 1. punktā ir noteikts:

“Visas eurozonas un tās dalībvalstu finanšu stabilitātes aizsardzības nepieciešamības gadījumā ESM var sniegt stabilitātes atbalstu ESM dalībniecei, ievērojot stingrus nosacījumus atbilstīgi izvēlētajam finansiālās palīdzības instrumentam. Šādi nosacījumi var būt no makroekonomikas korekcijas programmas līdz iepriekš noteikto atbilstības nosacījumu pastāvīgai ievērošanai.”

8 Stabilitātes atbalsta piešķiršanas ESM dalībniecei procedūra ESM līguma 13. pantā ir aprakstīta šādi:

“1. ESM dalībniece var adresēt stabilitātes atbalsta pieprasījumu Valdes priekšsēdētājam. Šādā pieprasījumā norāda apsveramo finansiālās palīdzības instrumentu(-us). Saņemot šādu pieprasījumu, Valdes priekšsēdētājs uztic Eiropas Komisijai, sadarbībā ar ECB, šādus uzdevumus:

- a) izvērtēt visas eurozonas vai tās dalībvalstu finanšu stabilitātes riska esamību, ja vien ECB nav jau iesniegusi analīzi saskaņā ar 18. panta 2. punktu;
- b) izvērtēt, vai valsts parāds ir ilgtspējīgs. Kad vien atbilstīgi un iespējams, sagaida, ka šāds izvērtējums tiek veikts kopā ar [Starptautisko Valūtas fondu (SVF)];
- c) izvērtēt attiecīgās ESM dalībnieces faktiskās vai iespējamās finansēšanas vajadzības.

2. Pamatojoties uz ESM dalībnieces pieprasījumu un 1. punktā minēto izvērtējumu, Valde var pieņemt lēmumu principā piešķirt attiecīgajai ESM dalībniecei stabilitātes atbalstu finansiālās palīdzības instrumenta veidā.

3. Ja lēmums, ievērojot 2. punktu, tiek pieņemts, Valde uztic Eiropas Komisijai – sadarbībā ar ECB un, kad vien iespējams, kopā ar SVF – uzdevumu risināt sarunas ar attiecīgo ESM dalībnieci par Saprašanās memorandu, kurā sīkāk norādīti ar finansiālās palīdzības instrumentu saistītie nosacījumi. Saprašanās memoranda saturs atspoguļo to trūkumu nopietnību, kas jārisina, un izvēlēto finansiālās palīdzības instrumentu. Vienlaikus ESM rīkotājdirektors sagatavo finansiālās palīdzības instrumenta nolīguma priekšlikumu, ietverot finansiālos noteikumus un instrumentu izvēli, kas jāpieņem Valdei.

Saprašanās memorands pilnībā atbilst LESD paredzētajiem ekonomikas politikas saskaņošanas pasākumiem, jo īpaši ikvienam Eiropas Savienības tiesību aktam, ietverot ikvienu viedokli, brīdinājumu, ieteikumu vai lēmumu, kas adresēts attiecīgajai ESM dalībnieci.

4. Eiropas Komisija Saprašanās memorandu paraksta ESM vārdā, ņemot vērā iepriekšēju atbilstību 3. punktā paredzētajiem nosacījumiem un Valdes apstiprinājumu.

5. Direktoru padome apstiprina finansiālās palīdzības instrumenta nolīgumu, precizējot piešķiramā stabilitātes atbalsta finansiālos aspektus un, ja piemērojams, palīdzības pirmā maksājuma izmaksu.

[..]

7. Eiropas Komisijai – sadarbībā ar ECB un, kad vien iespējams, kopā ar SVF – tiek uzticēta ar finansiālās palīdzības instrumentu saistīto nosacījumu ievērošanas uzraudzība.”

Strīdīgais paziņojums

- 9 Ar strīdīgo paziņojumu Eurogrupa norādīja, ka tā ar Kipras iestādēm ir panākusi vienošanos par galvenajiem nākotnes makroekonomikas korekcijas programmas punktiem, ko atbalstījušas visas dalībvalstis, kuru naudas vienība ir euro, kā arī Komisija, ECB un SVF. Turklāt Eurogrupa atzinīgi novērtēja šī paziņojuma pielikumā minētos finanšu sektora pārstrukturēšanas plānus.

Pamatojoties uz 2013. gada 22. marta likumu publicētie Dekrēti Nr. 103 un Nr. 104

- 10 Saskaņā ar 2013. gada 22. marta *O peri exiysiastis pistotikon kai allon idrimaton nomos* (Likums par kredītiestāžu un citu iestāžu sanāciju; EE, pielikums I (I), Nr. 4379, 22.3.2013., turpmāk tekstā – “2013. gada 22. marta likums”) 3. punkta 1. apakšpunktu un 5. punkta 1. apakšpunktu *Kentriki Trapeza tis Kyprou* (Kipras Centrālā banka, turpmāk tekstā – “KCB”) kopā ar *Ypourgeo Oikonomikon* (Finanšu ministrija) bija uzdots veikt šajā likumā paredzēto iestāžu sanāciju. Šim mērķim, pirmkārt, 2013. gada 22. marta likuma 12. punkta 1. apakšpunktā bija paredzēts, ka KCB ar dekrētu var pārstrukturēt iestādes, kura pakļauta neregulējuma procedūrai, parādu un saistības, tostarp samazinot, grozot, atliekot vai atjaunojot jebkādu pastāvošu vai nākotnē esošu prasījumu attiecībā uz šo iestādi pamatsummu vai atlikumu, vai ar parādzīmju pārvēršanu attiecīgajos vērtspapīros. Šajā punktā bija paredzēts, otrkārt, ka attiecībā uz “garantētajiem noguldījumiem” 2013. gada 22. marta likuma 2. punkta piektās daļas izpratnē šie pasākumi netiek veikti. Puses ir vienprātis, ka tie ir noguldījumi, kuru apmērs nepārsniedz EUR 100 000.
- 11 *Le to peri diasosis me idia mesa tis Trapezas Kyprou Dimosias Etaireias Ltd Diatagma tou 2013, Kanonistiki Dioikitiki Praxi No. 103* (2013. gada Dekrēts par *Trapeza Kyprou Dimosia Etaireia Ltd* sanāciju ar pašu līdzekļiem, Normatīvais dekrēts Nr. 103, EE, pielikums III (I), Nr. 4645, 29.3.2013., 769. lpp.; turpmāk tekstā – “Dekrēts Nr. 103”) ir paredzēta *Trapeza Kyprou Dimosia Etaireia Ltd* (turpmāk tekstā – “*Bank of Cyprus*”) rekapitalizācija par tostarp tās negarantēto noguldītāju, akcionāru un obligāciju turētāju līdzekļiem, lai tā varētu turpināt sniegt banku pakalpojumus. Tādējādi negarantētie noguldījumi tika pārvērsti *Bank of Cyprus* akcijās (proti, 37,5 % par katru negarantēto noguldījumu), vērtspapīros, kurus *Bank of Cyprus* var pārvērst vai nu akcijās, vai arī noguldījumos

(proti, 22,5 % par katru negarantēto noguldījumu), vai vērtspapīros, kurus KCB var pārvērst noguldījumos (40 % par katru negarantēto noguldījumu). Šis dekrēts saskaņā ar tā 10. punktu stājās spēkā 2013. gada 29. martā, plkst. 6.

- 12 *Peri tis Polisis Orismenon Ergasion tis Cyprus Popular Bank Public Co. Ltd Diatagma tou 2013, Kanonistiki Dioikitiki Praxi No. 104* (2013. gada Dekrēts par noteiktu *Cyprus Popular Bank Public Co. Ltd* (turpmāk tekstā – “*Cyprus Popular Bank*”) darbību pārdošanu, Normatīvais dekrēts Nr. 104, EE, pielikums III(I), Nr. 4645, 29.3.2013., 781. lpp.; turpmāk tekstā – “Dekrēts Nr. 104”) kopīgi piemērojamajos tā 2. un 5. punkta noteikumos ir paredzēts, ka 2013. gada 29. martā plkst. 6.10 notiek dažu *Cyprus Popular Bank Public Co. Ltd* aktīvu un pasīvu, tostarp noguldījumu, kuru apmērs nepārsniedz EUR 100 000, nodošana *Bank of Cyprus*. Noguldījumi, kuru apmērs pārsniedz EUR 100 000, palika *Cyprus Popular Bank* līdz pēdējās minētās likvidācijai.

Tiesvedības priekšvēsture

- 13 2012. gada pirmajos mēnešos dažas bankas ar juridisko adresi Kiprā, tostarp *Cyprus Popular Bank* un *Bank of Cyprus*, saskārās ar finansiālām grūtībām. Kipras Republika uzskatīja par nepieciešamu veikt to rekapitalizāciju un šajā ziņā Eurogrupas priekšsēdētājam iesniedza EFSI vai ESM finansiālās palīdzības pieprasījumu.
- 14 Ar 2012. gada 27. jūnija paziņojumu Eurogrupa norādīja, ka pieprasīto finansiālo palīdzību sniegs vai nu EFSI, vai ESM makroekonomikas korekcijas programmas ietvaros, kura ir jākonkrētizē Saprāšanās memorandā, par kuru sarunas esot risinājušas, no vienas puses, Komisija kopā ar Eiropas Centrālo Banku (ECB) un Starptautisko Valūtas fondu (SVF) un, no otras puses, Kipras iestādes.
- 15 Kipras Republika un pārējās dalībvalstis, kuru naudas vienība ir euro, panāca politisku vienošanos par Saprāšanās memoranda projektu 2013. gada martā. Ar 2013. gada 16. marta paziņojumu Eurogrupa šo vienošanos novērtēja atzinīgi un atgādināja dažus paredzētos korekcijas pasākumus, tostarp banku noguldījumu nodokļa izveidi. Eurogrupa norādīja, ka, ņemot vērā šo kontekstu, tā uzskata, ka tādas finansiālas palīdzības piešķiršana, ar kuru ir iespējams nodrošināt Kipras Republikas un eurozonas finansiālo stabilitāti, principā ir pamatota, un lūdza ieinteresētās puses paātrināt notiekošās sarunas.
- 16 2013. gada 18. martā Kipras Republika uzdeva slēgt bankas 2013. gada 19. un 20. martā. Ar šajā pašā dienā sniegtu paziņojumu Eurogrupas priekšsēdētājs norādīja, ka banku noguldījumu nodoklis kopā ar pieprasīto finansiālo palīdzību tiks izmantots, lai atjaunotu Kipras banku sektora dzīvotspēju un tādējādi lai nodrošinātu Kipras finansiālo stabilitāti. Tomēr tā precizēja, ka Eurogrupa uzskatīja, ka pret mazajiem noguldītājiem ir jāattiecas citādi nekā pret lielajiem noguldītājiem, uzsverot, cik svarīgi ir pilnībā nodrošināt noguldījumus, kuru apmērs nepārsniedz EUR 100 000. Visbeidzot Eurogrupas priekšsēdētājs tās vārdā iedrošināja Kipras iestādes un parlamentu ātri īstenot pasākumus, par kuriem tika panākta vienošanās.
- 17 Lai nepieļautu masveida naudas izņemšanu pie kasēm, Kipras iestādes nolēma turpināt turēt bankas slēgtas līdz 2013. gada 28. martam.
- 18 2013. gada 19. martā Kipras Parlaments noraidīja Kipras valdības likumprojektu par nodokļa ieviešanu visiem banku noguldījumiem Kiprā. Līdz ar to Kipras valdība izstrādāja jaunu projektu, kurā vienīgi bija paredzēts pārstrukturēt *Bank of Cyprus* un *Cyprus Popular Bank*. Pēc šis parlaments pieņēma 2013. gada 22. marta likumu.
- 19 2013. gada 25. martā Eurogrupa sniedza strīdīgo paziņojumu. Tajā pašā dienā KCB valde pielaida *Bank of Cyprus* un *Cyprus Popular Bank* sanācības procedūrai. 2013. gada 29. martā, pamatojoties uz 2013. gada 22. marta likumu, saistībā ar šo tika publicēti Dekrēti Nr. 103 un Nr. 104. Līdz ar to Komisija uzsāka jaunas apspriešanās ar Kipras iestādēm, lai pabeigtu izstrādāt saprāšanās memorandu.

- 20 2013. gada 24. aprīļa sanāksmē ESM valde:
- apstiprināja, pirmkārt, ka Komisijas un ECB uzdevums ir veikt ESM līguma 13. panta 1. punktā minētos vērtējumus un, otrkārt, ka Komisijai sadarbībā ar ECB un SVF ir jārisina sarunas par Saprašanās memorandu ar Kipras Republiku;
 - nolēma piešķirt stabilizācijas atbalstu Kipras Republikai finansiālās palīdzības instrumenta veidā atbilstoši ESM rīkotājdirektora priekšlikumam;
 - apstiprināja Saprašanās memoranda projektu, par kuru sarunas bija risinājušas Komisija, sadarbībā ar ECB un SVF, un Kipras Republika;
 - uzdeva Komisijai parakstīt šo memorandu ESM vārdā.
- 21 Saprašanās memorandu 2013. gada 26. aprīlī parakstīja Kipras Republikas finanšu ministrs, KCB prezidents un ESM vārdā – *O. Rehn*, Komisijas priekšsēdētāja vietnieks.
- 22 2013. gada 8. maijā ESM Direktoru padome apstiprināja nolīgumu par finansiālās palīdzības instrumentu, kā arī priekšlikumu par pirmās atbalsta daļas izmaksas kārtību Kipras Republikai. Šī daļa tika sadalīta divos maksājumos, kuri tika veikti attiecīgi 2013. gada 13. maijā EUR 2 miljardu apmērā un 2013. gada 26. jūnijā EUR 1 miljarda apmērā. Otrā atbalsta daļa EUR 1,5 miljardu apmērā tika samaksāta 2013. gada 27. septembrī.

Tiesvedības Vispārējā tiesā un pārsūdzētie rīkojumi

- 23 Ar prasības pieteikumiem, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegti 2013. gada 4. jūnijā, apelācijas sūdzību iesniedzēji cēla piecas prasības, kurās viņi lūdza:
- atcelt strīdīgo paziņojumu, “kas kā galīgs ir izteikts ar [KCB] prezidenta, kurš rīkojās [Eiropas Centrālo banku sistēmas] pārstāvja vārdā, [Dekrētu Nr. 104], ar kuru tika izlemts veikt “noteiktu [Cyprus Popular Bank] darbību pārdošanu” un kurš būtībā uzskatāms par [ECB], kā arī Komisijas kopīgu lēmumu”;
 - pakārtoti – atzīt, ka neatkarīgi no strīdīgā paziņojuma formas un veida tas būtībā ir “[ECB] un/vai Komisijas kopīgs lēmums”;
 - pakārtotāk – atcelt strīdīgo paziņojumu “neatkarīgi no tā formas un veida”;
 - vēl pakārtotāk – “atcelt [ECB] un/vai Komisijas kopīgo lēmumu [..], kas pieņemts, izmantojot Eurogrupu, neatkarīgi no tā formas vai veida” un
 - piespriest ECB un/vai Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 24 Ar atsevišķiem procesuālajiem rakstiem, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegti 2013. gada 1. un 9. oktobrī, Komisija un ECB izvirzīja iebildes par nepieņemamību saskaņā ar Vispārējās tiesas 1991. gada 2. maija Reglamenta, kurā grozījumi pēdējo reizi ir veikti 2013. gada 19. jūnijā, 114. pantu. To prasījumi Vispārējai tiesai bija šādi:
- noraidīt prasības kā nepieņemamas un
 - piespriest prasītājiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 25 Ar pārsūdzētajiem rīkojumiem Vispārējā tiesa noraidīja prasības kopumā kā nepieņemamas.

Lietas dalībnieku prasījumi un tiesvedība Tiesā

- 26 Apelācijas sūdzību iesniedzēju prasījumi Tiesai ir šādi:
- atcelt pārsūdzētos rīkojumus un
 - atcelt rīkojumu piespriet tiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus pirmajā instancē.
- 27 Eiropas Komisijas un ECB prasījumi Tiesai ir šādi:
- noraidīt apelācijas sūdzības un
 - piespriet apelācijas sūdzību iesniedzējiem atlīdzināt visus tiesāšanās izdevumus.
- 28 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2015. gada 21. augusta rīkojumu lietas no C-105/15 P līdz C-109/15 P tika apvienotas mutvārdu procesam un sprieduma taisīšanai.

Par apelācijas sūdzībām

- 29 Apelācijas sūdzību pamatojumā apelācijas sūdzību iesniedzēji izvirza trīs pamatus, ar kuriem tie vēlas pierādīt, ka Vispārēja tiesa, secinot, ka strīdīgajam paziņojumam attiecībā uz tiem nav tāda tiesība akta īpašības, kura atcelšana var tikt lūgta, pamatojoties uz LESD 263. pantu, ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā un nav izpildījusi tās pienākumu norādīt pamatojumu.
- 30 Komisija un ECB lūdz atzīt apelācijas sūdzību nepieņemamību un piebilst, ka apelācijas sūdzību pamatojumā izvirzītie pamati katrā ziņā ir noraidāmi kā nepamatoti.

Par apelācijas sūdzību pieņemamību

- 31 Komisija un ECB norāda, ka apelācijas sūdzības ir nepieņemamas, jo apelācijas sūdzību iesniedzēji galvenokārt ir atkārtējuši pamatus un argumentus, kurus tie jau norādīja Vispārējā tiesā, un ka tie apstrīd Vispārējās tiesas veikto faktu vērtējumu attiecībā uz dažādiem sniegtajiem pierādījumiem.
- 32 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar LESD 256. pantu un Eiropas Savienības Tiesas statūtu 58. panta pirmo daļu apelācijas sūdzības var iesniegt tikai par tiesību jautājumiem un tām ir jāpamatojas uz to, ka Vispārējai tiesai nav bijusi kompetence, Vispārējā tiesā ir pieļauti procesuāli pārkāpumi, nelabvēlīgi ietekmējot apelācijas iesniedzēja intereses, vai arī Vispārējā tiesa ir pārkāpusi Savienības tiesības (skat. it īpaši spriedumu, 2014. gada 4. septembris, Spānija/Komisija, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, 42. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 33 Turklāt no LESD 256. panta un Eiropas Savienības Tiesas statūtu 58. panta pirmās daļas, kā arī Tiesas Reglamenta 168. panta 1. punkta d) apakšpunkta un 169. panta 2. punkta izriet, ka apelācijas sūdzībā precīzi jānorāda tā sprieduma apstrīdētās daļas, kura atcelšana tiek pieprasīta, kā arī juridiskie argumenti, kas konkrēti izvirzīti šī lūguma atbalstam (skat. it īpaši spriedumus, 2000. gada 4. jūlijs, *Bergaderm* un *Goupil*/Komisija, C-352/98 P, EU:C:2000:361, 34. punkts, un 2014. gada 4. septembris, Spānija/Komisija, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, 43. punkts).
- 34 Šī reglamenta 169. panta 2. punktā it īpaši tiek prasīts, lai izvirzītajos tiesību pamatos un argumentos precīzi būtu norādīti apstrīdētie Vispārējās tiesas nolēmuma motīvu daļas punkti.

- 35 Tādējādi apelācijas sūdzība, kas tikai burtiski atkārtoti vai atspoguļo pamatus un argumentus, kuri iepriekš iesniegti Vispārējā tiesā, tostarp tādos, kas pamatoti ar faktiem, kurus Vispārējā tiesa skaidri noraidījusi, neatbilst prasībām par pamatojuma sniegšanu, kas izriet no šiem noteikumiem. Šāda apelācijas sūdzība patiesībā ir prasība, kas vērsta uz to, lai vienkārši panāktu Vispārējai tiesai iesniegtā prasības pieteikuma atkārtotu izskatīšanu, un tas nav Tiesas kompetencē (skat. spriedumu, 2014. gada 4. septembris, Spānija/Komisija, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, 44. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 36 Taču, ja apelācijas sūdzības iesniedzējs apstrīd Vispārējās tiesas veikto Savienības tiesību interpretāciju vai piemērošanu, tad pirmajā instancē izskatītos tiesību jautājumus var no jauna izskatīt apelācijas tiesvedībā. Proti, ja apelācijas sūdzības iesniedzējs nevarētu šādā veidā pamatot savu apelācijas sūdzību ar pamatiem un argumentiem, kas jau izmantoti Vispārējā tiesā, minētā apelācijas tiesvedība daļēji zaudētu savu jēgu (skat. spriedumu, 2014. gada 4. septembris, Spānija/Komisija, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, 45. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 37 Šajā gadījumā prasītāju pamati ir vērsti uz to, lai pierādītu pārsūdzēto rīkojumu pamatojuma neesamību vai nepietiekamību, un tie apšaubā atbildi, kādu Vispārējā tiesa skaidri ir sniegusi uz tādiem tiesību jautājumiem, attiecībā uz kuriem Tiesa var veikt pārbaudi apelācijas tiesvedībā.
- 38 Turklāt ir jāsecina, ka atbilstoši Tiesas Reglamenta 169. panta 2. punktam apelācijas sūdzībās ir norādīti pārsūdzēto rīkojumu motīvu daļas apstrīdētie punkti un tiesību pamati un argumenti, kas ļauj Tiesai veikt savu tiesiskuma pārbaudi pēc būtības.
- 39 No tā izriet, ka apelācijas sūdzības ir pieņemamas.

Par apelācijas sūdzību pamatotību

Lietas dalībnieku argumenti

- 40 Ar saviem trim pamatiem, kuri ir jāizskata kopā, apelācijas sūdzību iesniedzēji pārmet, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā un nav izpildījusi savu pienākumu norādīt pamatojumu, pārsūdzēto rīkojumu 45. punktā norādot, ka strīdīgais paziņojums nevar tikt attiecināts uz Komisiju vai ECB. Šajā ziņā tās norāda, ka Vispārējai tiesai būtu bijis jāatzīst, ka Komisijai un ECB ir lēmumpieņemšanas pilnvaras attiecībā uz jautājumiem, kas saistīti ar ESM, un no to dalības Eurogrupas sanāsmēs jāizsecina, ka šis paziņojums ir uz tām attiecināms.
- 41 Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, pārsūdzēto rīkojumu 41. punktā Eurogrupu kvalificējot par vienkāršu “diskusiju forumu”. Tā neesot atbildējusi uz apelācijas sūdzību iesniedzēju argumentu, saskaņā ar kuru, tā kā Eurogrupai nav uzticētas vai deleģētas Komisijas un ECB pilnvaras, no tā esot jāsecina, ka Eurogrupa ir līdzeklis, kuru izmantojot Komisija un ECB pieņem lēmumus par īpašiem jautājumiem saistībā ar ESM un finansiālo stabilitāti. Apelācijas sūdzību iesniedzēji apgalvo, ka ECB un Komisijai ir jārikojas, ievērojot Līgumos un to protokolos, kā arī atvasinātajās tiesībās noteikto tiesisko ietvaru. Rīcība, kas neiekļaujas šajā ietvarā, jebkādā kompetencē vai jebkādās pilnvarās, ir uzskatāma par pilnvaru ļaunprātīgu izmantošanu.
- 42 Vispārējā tiesa arī neesot atbildējusi uz apelācijas sūdzību iesniedzēju argumentu, saskaņā ar kuru *Bank of Cyprus* rekapitalizācija bija vienīgi to nosacījumu sekas, kādus Komisija un ECB ar Eurogrupas paziņojumu bija noteikusi Kipras Republikai. Šī apstākļa ņemšana vērā būtu likusi Vispārējai tiesai izdarīt secinājumu, ka izskatāmajā lietā apelācijas sūdzību iesniedzējiem zaudējumi ir radušies Komisijas un ECB tiesību aktu un lēmumu dēļ. Apelācijas sūdzību iesniedzēji turklāt pārmet Vispārējai tiesai, ka tā pārsūdzēto rīkojumu 61. punktā ir atzinusi, ka strīdīgajā paziņojumā ir ietverti formulējumi, kas varētu šķīst kategoriski, neizdarot no šī konstatējuma nekādus secinājumus, nedz arī ir pārbaudījusi

argumentu, saskaņā ar kuru, pirmkārt, KCB valde, pieņemot Dekrētus Nr. 103 un Nr. 104, “burtiski” esot piemērojusi Komisijas un ECB ar Eurogrupas starpniecību pieņemtos lēmumus un, otrkārt, tās ECB valdes locekles statuss nozīmējot, ka tās rīcība un/vai bezdarbība ir attiecināma uz šo iestādi.

- 43 Apelācijas sūdzību iesniedzēji arī iebilst, ka Vispārējā tiesa pārsūdzēto rīkojumu 53. un 56. punktā strīdīgo paziņojumu nav kvalificējusi par apstrīdamu tiesību aktu un nav atbildējusi uz to argumentu, saskaņā ar kuru šis paziņojums ir radījis sekas gan attiecībā uz to tiesībām, gan kapitālu.
- 44 Komisija un ECB apstrīd šo pamatu pamatotību.

Tiesas vērtējums

- 45 Pirmkārt, runājot par argumentu, kas attiecas uz pārsūdzēto rīkojumu nepamatošanu, ir jāatgādina, ka no pastāvīgās judikatūras izriet, ka Vispārējās tiesas pienākums norādīt pamatojumu atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 36. pantam un 53. panta pirmajai daļai tai neliek visaptveroši sniegt izklāstu, kas atbilstu vienam pēc otra lietas dalībnieku izteiktajiem argumentiem. Pamatojums var tikt pausts arī netieši – ar nosacījumu, ka tas ļauj ieinteresētajām personām uzzināt iemeslus, uz kuriem pamatojas Vispārēja tiesa, un sniedz Tiesai pietiekamu informāciju, lai tā varētu veikt savu pārbaudi apelācijas ietvaros (skat. it īpaši spriedumu, 2016. gada 8. marts, Grieķija/Komisija, C-431/14 P, EU:C:2016:145, 38. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 46 Izskatāmajā lietā Vispārējā tiesa pēc tam, kad tā pārsūdzēto rīkojumu 39. punktā norādīja, ka Eurogrupa ir minēta LESD 137. pantā, kurā paredzēts, ka to dalībvalstu ministru sanāksmju sastāvu un kārtību, kuru naudas vienība ir euro, nosaka 14. protokolā par Eurogrupu, kas ir pievienots LESD pielikumā, šo rīkojumu 40. punktā atgādināja, ka saskaņā ar šī protokola 1. pantu šie ministri tiekas neoficiālās sanāksmēs, lai pārrunātu jautājumus, kas saistīti ar konkrētiem pienākumiem, kādus dalībvalstis kopīgi uzņemas saistībā ar vienoto valūtu.
- 47 Pārsūdzēto rīkojumu 41.–45. punktā, balstoties it īpaši uz šo minētā protokola tiesību normu, Vispārējā tiesa vispirms uzskatīja, ka Eurogrupa ir to dalībvalstu, kuru valūta ir euro, diskusiju forums ministriju līmenī, nevis lēmējinstiūcija. Pēc tam tā norādīja, ka, pat ja Komisijas un ECB dalība Eurogrupas sanāksmēs ir paredzēta šī paša protokola 1. pantā, Eurogrupa ir neformāla attiecīgo dalībvalstu ministru sanāksme. Visbeidzot, Vispārējā tiesa norādīja, ka neviens fakts neļaujot uzskatīt, ka Eurogrupu kontrolētu Komisija vai ECB vai ka tā rīkotos kā šo divu iestāžu pilnvariece. Vispārējā tiesa no tā secināja, ka strīdīgais paziņojums nevar tikt attiecināts uz Komisiju vai ECB.
- 48 Minēto rīkojumu 47.–49. punktā Vispārējā tiesa, ņemot vērā atbilstošās ESM līguma tiesību normas, arī izslēdza, ka par strīdīgā paziņojuma pieņemšanu, lai arī tas varētu tikt attiecināts uz ESM, nevis uz Eurogrupu, varētu būt atbildīga Komisija vai ECB apgalvotās kontroles dēļ, kāda šīm iestādēm esot pār ESM. Līdz ar to Vispārējā tiesa nosprieda, ka nevar uzskatīt, ka Komisija vai ECB ir šī paziņojuma pieņemšanas pamatā.
- 49 Pakārtoti, pārsūdzēto rīkojumu 51.–62. punktā Vispārējā tiesa nosprieda, ka, tā kā Eurogrupa nav lēmējinstiūcija, pēdējās minētās pieņemts paziņojums nevar tikt uzskatīts par tiesību aktu, kura mērķis ir radīt tiesiskas sekas attiecībā pret trešajām personām. Tā piebilda, ka šādu vērtējumu apstiprina strīdīgā paziņojuma satura pārbaude, kuru Vispārējā tiesa detalizēti veica šo rīkojumu 54.–59. punktā un kura tai to 60. punktā lika konstatēt, ka šim paziņojumam ir vienīgi informatīvs raksturs.
- 50 Ir jāatzīst, ka pārsūdzēto rīkojumu pamatojums, kas ir atgādināts šī sprieduma 46.–49. punktā, atbilst šī sprieduma 45. punktā minētajām pamatojuma prasībām.

- 51 Otrkārt, jāatgādina, ka prasību atcelt tiesību aktu var celt attiecībā uz jebkuru Savienības iestāžu pieņemtu aktu – lai kāds arī būtu tā veids vai forma –, kas paredzēts tādu saistošu tiesisko seku radīšanai, kuras var ietekmēt prasītāja intereses, būtiski mainot tā tiesisko stāvokli (skat. it īpaši spriedumus, 1981. gada 11. novembris, *IBM/Komisija*, 60/81, EU:C:1981:264, 9. punkts, un 2015. gada 9. septembris, *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro/Komisija*, C-506/13 P, EU:C:2015:562, 16. punkts).
- 52 Izskatāmajā lietā, runājot par apelācijas sūdzību iesniedzēju argumentu, kas saistīts ar Vispārējā tiesas pieļauto kļūdu tiesību piemērošanā un saskaņā ar kuru no strīdīgā paziņojuma pieņemšanas konteksta un Eurogrupas darbības veida izriet, ka šis paziņojums ir kopīgs Komisijas un ECB lēmums, ir jānorāda, ka no Eurogrupas 2012. gada 27. jūnija paziņojuma izriet, ka saskaņā ar ESM līguma 13. panta 3. punktu Valde Komisijai un ECB bija uzdevusi risināt sarunas ar Kipras iestādēm saistībā ar makroekonomikas korekcijas programmu, konkretizējot to Saprāšanās memorandā.
- 53 Turklāt ir jāuzsver, ka Komisijas un ECB loma, kā tā ir definēta 14. protokola par Eurogrupu 1. pantā, nevar būt plašāka par lomu, kāda šīm iestādēm ir piešķirta ar ESM līgumu. Kā Vispārējā tiesa ir atgādinājusi pārsūdzēto rīkojumu 48. punktā, no 2012. gada 27. novembra sprieduma lietā *Pringle* (C-370/12, EU:C:2012:756) 161. punkta izriet, ka, lai gan ESM līgumā Komisijai un ECB uzticētas noteiktas funkcijas, kas ir saistītas ar šī līguma mērķu īstenošanu, tomēr, pirmkārt, ESM līgumā Komisijai un ECB piešķirtās funkcijas neietver nekādas pilnvaras tām pašām pieņemt lēmumus un, otrkārt, darbības, ko šīs divas iestādes veic šī paša līguma ietvaros, rada saistības tikai ESM.
- 54 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Komisijai ESM līguma ietvaros uzdotie uzdevumi ir izvērtēt lūgumus par stabilitātes atbalstu (13. panta 1. punkts), izvērtēt to steidzamību (4. panta 4. punkts), risināt sarunas par Saprāšanās memorandu, kurā tiek precīzi izklāstīti nosacījumi, kādiem pakļauta piešķirtā finansiālā palīdzība (13. panta 3. punkts), pārraudzīt to nosacījumu ievērošanu, kuriem pakļauta finansiālā palīdzība (13. panta 7. punkts), un piedalīties Valdes un Direktoru padomes sēdēs novērotājas statusā (5. panta 3. punkts un 6. panta 2. punkts) (spriedums, 2012. gada 27. novembris, *Pringle*, C-370/12, EU:C:2012:756, 156. punkts).
- 55 Saskaņā ar ESM līguma 13. panta 4. punktu Komisija tāpat paraksta Saprāšanās memorandu ESM vārdā, ja vien šajā memorandā ir iepriekš izpildīti šī 13. panta 3. punktā paredzētie nosacījumi un to ir apstiprinājusi ESM valde.
- 56 Runājot par ECB, tai ESM līguma ietvaros uzticētie uzdevumi ir izvērtēt lūgumu par stabilitātes atbalstu steidzamību (4. panta 4. punkts), piedalīties Valdes un Direktoru padomes sēdēs novērotājas statusā (5. panta 3. punkts un 6. panta 2. punkts) un saziņā ar Komisiju izvērtēt lūgumus par stabilitātes atbalstu (13. panta 1. punkts), risināt sarunas par Saprāšanās memorandu (13. panta 3. punkts) un pārraudzīt to nosacījumu ievērošanu, kuriem pakļauta finansiālā palīdzība (13. panta 7. punkts) (spriedums, 2012. gada 27. novembris, *Pringle*, C-370/12, EU:C:2012:756, 157. punkts).
- 57 Ņemot vērā šīs norādes, apstāklis, ka Komisija un ECB piedalās Eurogrupas sanāksmēs, negroza pēdējās minētās paziņojumu raksturu un nevar likt uzskatīt, ka strīdīgais paziņojums būtu šo divu Savienības iestāžu lēmumpieņemšanas izpausme.
- 58 Turklāt ir jānorāda, ka strīdīgais paziņojums neietver nevienu elementu, kurš atspoguļotu Komisijas un ECB lēmumu radīt attiecīgajai dalībvalstij juridisko pienākumu īstenot tajā ietvertos pasākumus.
- 59 Kā Vispārējā tiesa būtībā norādīja pārsūdzēto rīkojumu 60. punktā, šī paziņojuma, kuram ir vienīgi informatīvs raksturs, mērķis ir informēt sabiedrību par politiska nolīguma starp Eurogrupu un Kipras iestādēm pastāvēšanu, paužot kopīgo vēlmi turpināt sarunas atbilstoši minētā paziņojuma tekstam.

- 60 Šādos apstākļos tas, ka Kīpras Republika ir pieņēmusi 2013. gada 22. marta likumu, ar kuru ir radīts nepieciešamais tiesiskais pamats attiecīgo bankas iestāžu pārstrukturēšanai un KCB piešķirtas pilnvaras pieņemt Dekrētus Nr. 103 un Nr. 104, nevar tikt uzskatīts par pienākumu, kas uzlikts ar apgalvoto kopīgo Komisijas un ECB lēmumu, kas būtu izpaudies strīdīgā paziņojuma veidā.
- 61 Visbeidzot, ciktāl apelācijas sūdzību iesniedzēji savās apelācijas sūdzībās lūdz atcelt Eurogrupas paziņojumu, ir jānorāda ne vien tas, ka LESD pievienotā 14. protokola par Eurogrupu formulējumā ir izmantots īpašības vārds “neoficiālās”, bet arī tas, ka Eurogrupa nav ietverta Eiropas Savienības Padomes dažātajos sastāvos, kuri ir uzskatīti tās reglamenta I pielikumā, kas pieņemts ar Padomes 2009. gada 1. decembra Lēmumu 2009/937/ES (OV 2009, L 325, 35. lpp.), un kuru saraksts ir minēts LES 16. panta 6. punktā. Līdz ar to, kā savu secinājumu 55.–65. punktā ir norādījis ģenerālvokāts, Eurogrupu nevar nedz pielīdzināt kādam no Padomes sastāviem, nedz arī kvalificēt par Savienības iestādi vai struktūru LESD 263. panta izpratnē.
- 62 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, apelācijas sūdzības ir noraidāmas kā nepamatotas.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 63 Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 184. panta 2. punktu, ja apelācijas sūdzība nav pamatota, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem.
- 64 Atbilstoši Reglamenta 138. panta 1. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz Reglamenta 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs.
- 65 Tā kā Komisija un ECB ir prasījušas piespriet apelācijas sūdzību iesniedzējiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā tiem spriedums ir nelabvēlīgs, jāpiespriež apelācijas sūdzību iesniedzējiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

- 1) **apelācijas sūdzības lietās no C-105/15 P līdz C-109/15 P noraidīt;**
- 2) ***Konstantinos Mallis, Elli Konstantinou Malli, Tameio Pronoias Prosopikou Trapezis Kyprou, Petros Chatzithoma, Elenitsa Chatzithoma, Lella Chatziioannou un Marinos Nikolaou* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.**

[Paraksti]